

22 Δεκεμβρίου 2012

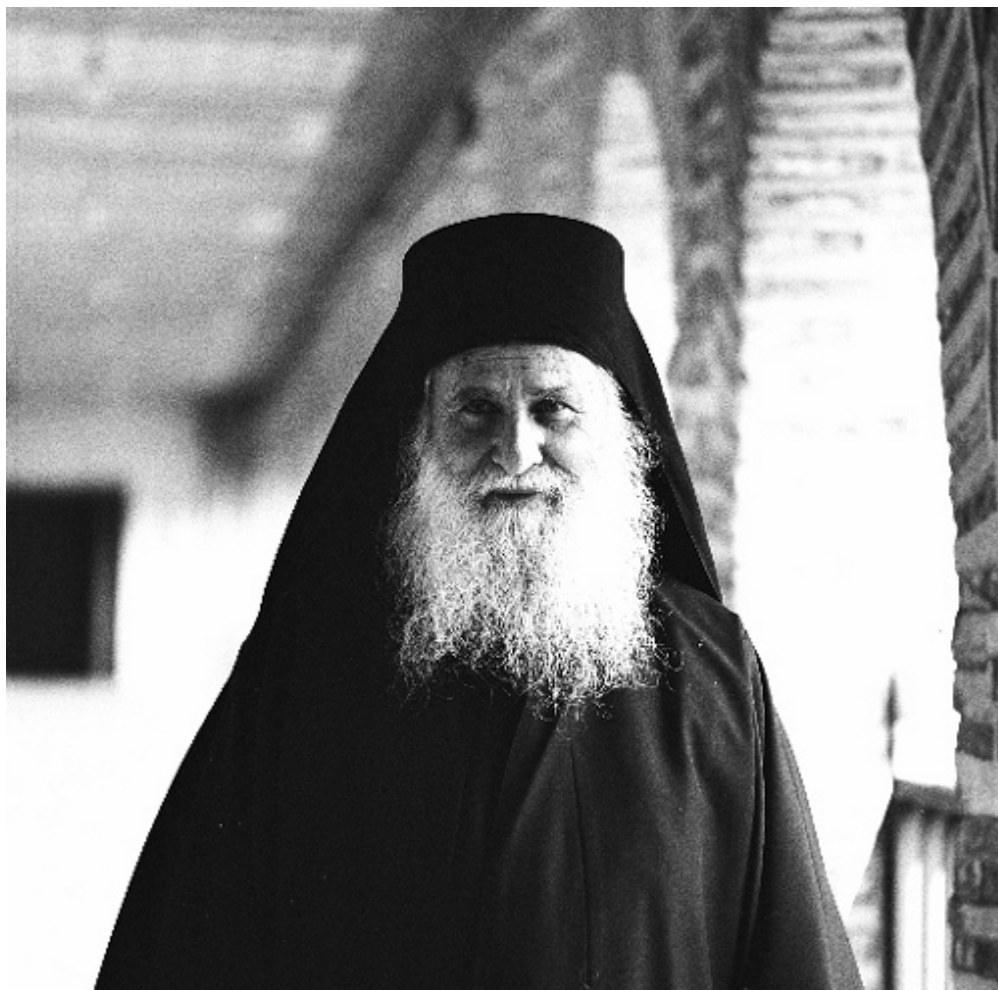
Περί μελέτης πατερικών κειμένων

/ Γέροντας Ιωσήφ Βατοπαιδινός († 2009)

ΑΘΩΝΙΚΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ

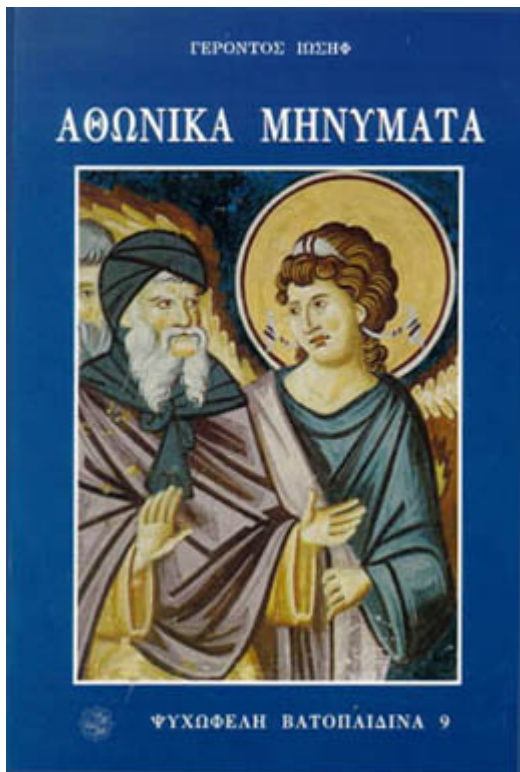
Αν ήταν τρόπος, καλά θα ήταν, όχι μόνο να μάθετε αλλά να αποστηθίζετε τα πατερικά κείμενα. Είναι το μόνο στερεό θεμέλιο στο οποίο μπορείτε να ακουμπάτε, γιατί μέσω αυτών μας ανοίγονται οι πνευματικοί οφθαλμοί. Ουχί δώδεκα είσιν ώραι της ημέρας», λέγει ο Ιησούς. «Εάν τις περιπατή έν τη ήμερα ού προσκόπτει, ότι το φως του κόσμου τούτου βλέπει· εάν δε τις περιπατή έν τη νυκτί, προσκόπτει, ότι το φως ούκ έστιν έν αύτώ». Ακριβώς το φως είναι οι γνώμες των Πατέρων μας. Βλέπετε εμείς, χάριν της πολυμόρφου αδυναμίας μας, η οποία μας περιστοιχίζει, δεν μπορούμε να δεχτούμε κατ' ευθείαν τον φωτισμό της Χάριτος από μέρους του Παναγίου Πνεύματος, για να γνωρίσουμε έτσι και να πούμε σαν τον Παύλο και τους υπόλοιπους Πατέρες μας, «ούκ αγνοούμε τα νοήματα Αυτού»· ως έκ τούτου, ενδέχεται ο σατανάς εύκολα να μας πλανήση, επειδή ο τρόπος της πλάνης και της μάχης πού χρησιμοποιεί είναι πολυμερής. Σε όλες τις πλευρές του κύβου πολεμάει· και πάνω και κάτω και μέσα και έξω και δεξιά και αριστερά. Μέσα στην άγνωσία μας θα βρή ένα τρόπο να μας παγίδευση. Έχομεν όμως τους δείκτες, τα πατερικά κείμενα, πού είναι καρπός έμπειρίας ανθρώπων πού πολέμησαν και έμαθαν την λεπτο-μέρεια του πνευματικού πολέμου να μας παραδίδουν έτοιμη την τροφή, πού, αν την έκμεταλλευτούμε, σωζό-μαστε. Γι' αυτό, με ζήλο περισσότερο να στρέψετε την προσοχή προς αυτόν τον τομέα, ούτως ώστε από τα πατερικά κείμενα, τουλάχιστον από εμάς τους μονα-χούς, κανέναν να μην είναι άμοιρος. Τα πατερικά κείμενα είναι η Αγία Γραφή ερμηνευμένη με λεπτομέρεια, διότι οι Πατέρες μας παρέδωσαν την ερμηνεία της Γραφής κατά τέτοιο τρόπο, ώστε ο καθένας σύμφωνα με την ιδιοσυγκρασία του να παίρνει ότι του χρειάζεται. Έκαναν ακριβώς ό,τι γίνεται με τις υλικές τροφές. Οι τροφές είναι κοινές, αλλά όταν τις παίρνει ένας οργανισμός μετουσιώνονται μέσα του και μέσω αυτών αυξάνεται και ζει. Όμως, ενώ οι τροφές είναι ίδιες, κοιτάξτε την διαφοροποίηση πού γίνεται στους οργα-νισμούς! Άλλους μια τροφή τους ωφελεί, άλλους τους βλάπτει. Βλέπετε είνοι:ι πολύ επικίνδυνο να παίρνουμε κατ' ευθείαν τα λόγια της Γραφής. Όλες οι χριστιανικές παραφυάδες πού ονομάζονται δήθεν Εκκλησίες, πι-στεύουν στην Αγία Γραφή, αν και όλοι αυτοί διαφέρουν μεταξύ τους· δεν πρόκειται βέβαια να συμφωνήσουν ποτέ, διότι, θέλησαν να ερμηνεύσουν κατ' ευθείαν την Γραφή και πλανέθηκαν. Η Γραφή έχει πολλαπλές ερμηνείες και γίνεται κατανοητή μόνο από εκείνους που έχουν γυμνασμένα τα πνευματικά αισθητήρια. Πολλές φορές ακόμα η Γραφή, έρμηνευόμενη κατά γράμμα, «άποκτείνει», διότι το Πνεύμα είναι πού ζωοποιεί.

Οι Πατέρες είναι εκείνοι πού ερμήνευσαν την Γραφή και προχώρησαν στα βαθύτερα νοήματα. Η Γραφή, αν και είναι αποκάλυψη, δεν μας ωφελεί σε τίποτε, εάν πρώτα εμείς δεν γίνουμε τηρητές της θείας αποκαλύψεως· στο πώς δηλαδή ο άνθρωπος θα ρυθμίση βιωματικά τον εαυτό του, ούτως ώστε να άμοιφθή η να παιδευτή, εάν δεν επιτύχη. Επομένως, η ενέργεια είναι εκείνη η οποία είτε αμείβεται, είτε καταδικάζεται. Οι Πατέρες μας τόνιζαν τούτο: Όχι την απλή γνώση η οποία πηγάζει από την ερμηνεία της Γραφής· διότι και αυτή ακόμα «φυσιοί», λέγει ο Παύλος· με βάθος ταπεινοφροσύνης μας ερμήνευσαν τον πρακτικό τρόπο, στο πώς ο καθένας από μας πρέπει να ανταποκρίνεται, ανάλογα με την ιδιοσυγκρασία, τον χαρακτήρα, τον τόπο, το περιβάλλον, και γενικά με όλα τα προβλήματα πού τον περισφίγγουν και τον απασχολούν. Ο σατανάς όπως και η κακία, πού φυσικά πηγάζει από αυτόν, έχει πολλές μορφές και πρόσωπα. Εάν δεν μπόρεση από το ένα μέρος να σε πιάση, επιτίθεται από το άλλο, διότι ο τρόπος της μάχης είναι δυσδιάκριτος και πολυποίκιλος. Η αμαρτία είναι δόλος, απάτη και ψευτιά. Δεν παρουσιάζεται καθαρά να πή, «εγώ είμαι κακό και μη με κάνης», αλλά έρχεται υπό την πρόφαση του καλού. Παίρνει ο άνθρωπος να κάνη κάτι υπό την πρόφαση του καλού, πού στην ουσία αυτό είναι κακία, και αντί να κερδίση έπαινο από τον Θεό, κερδίζει την όργή του Θεού και καταστρέφεται. ΓΓ αυτό έχομε

ανάγκη από φωτισμό. Άλλά τον φωτισμό, αυτή την ώρα δεν τον έχομεν εμείς και ποιος ξέρει πότε θα τον βρούμε. Μέχρι τότε είναι ανάγκη κάποιος να μας κρατά από το χέρι. Αυτός είναι και ο σκοπός των πατερικών κειμένων, γιατί οι Πατέρες είναι πάρα πολλοί και έζησαν σε όλες τις εποχές και σε όλες τις περιόδους. Χαρακτήρησαν ολόκληρη την ανθρώπινη υπόσταση και έτσι δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα πού η λύση του να μην περιέχεται μέσα στις ερμηνείες τους.

Πέραν τούτου είναι και κάτι άλλο- το ότι δηλαδή οι Πατέρες είναι προσωπικότητες πού ενώθηκαν με τον Θεό και απέκτησαν και αυτοί τις θείες ιδιότητες. Όπως ο Θεός είναι στοργή, συμπάθεια, αγάπη, έτσι έγιναν και αυτοί κατά μετοχήν τέτοιοι, επειδή «πάντες αύτώ ζώσι και ύπάρχουσιν», και είναι περίξ του Θεού. Έχουν και αυτοί πάνω τους τις θείες ιδιότητες και κάνουν ο,τι κάνει ο Θεός. Αγαπούν και αυτοί, συμπαθούν και αυτοί, όπως ακριβώς κάνει ο Θεός. Γι' αυτό καταδέχτηκαν να ονομαστούν Πατέρες και να ανεχθούν εμάς υπό την μορφή της υιοθεσίας και ζητούν αφορμή να τους προκαλέσωμε σε βοήθεια. Παρακαλούμενοι από 'μάς, αυτό ζητούν, διότι πρώτον διά της συμπαθείας πού απέκτησαν με την θείαν Χάριν, καί, δεύτερον, επειδή κατάγονται από 'μάς, γνωρίζουν την ανθρώπινη αδυναμία. Ξέρουν τί σημαίνει ένας πονεμένος ασκητής πού ατενίζει σ' αυτούς και τους επικαλείται, γιατί πέρασαν κι αυτοί από κείνη την γέφυρα και είδαν τον πόνο του πειρασμού και την ανάγκη της ανθρωπινής δυστυχίας και εγκαταλείψεως. Αφού τους επικαλεστούμε, το μόνο πού θα κάνουν είναι να επέμβουν και να μας σώσουν. Άρα, δεν είναι μόνο ότι απαιτούμε εμπειρίες πού τις χρειαζόμαστε, αλλά ακόμα κι αυτούς τους ίδιους τους Πατέρες, όταν τους έρεθίζωμε, τους έχομεν αληθινούς συμπαραστάτες και αρωγούς. Κοιτάξετε και ο Θεός τί λέει διά του στόματος του Δαβίδ· «επικάλεσαί με έν ήμερα θλίψεως και έξελούμαι σε». Αυτό τό ίδιο μυστικά μας φωνάζουν και οι Πατέρες μας. «Επικαλέσασθε ημάς έν ήμερα θλίψεως και έξελούμεθα υμάς». Όταν εμείς μελετάμε τα έργα τους με ζήλο και τους τιμούμε με σεβασμό, αγάπη και ευλάβεια, τί άλλο θα κάνουν παρά να επέμβουν; Μια γνωστή γυναικούλα ευσεβής, πού έκλαιε για το άρρωστο παιδί της, είδε στον ύπνο της τον Άγιο Ευθύμιο και της λέει: «Γιατί δεν το φέρνεις το παιδί σου στο ναό μου να το θεραπεύσω;» Και το αξιοσημείωτο είναι, ότι, ποτέ δεν επικαλέστηκε αυτόν τον Άγιο γιατί δεν ήξερε ότι υπάρχει- και πάει ο Άγιος Ευθύμιος και την ερεθίζει να τον παρακάλεση από πατρικόν ενδιαφέρον. Εάν και μη επικαλούμενοι, για τον λόγο της συμπαθείας, επεμβαίνουν ακόμα και σε απίστους, πόσο μάλιστα αν τους επικαλούμαστε επίμονα!.

Εμείς δεν είμεθα ούτε Επίσκοποι, ούτε Ιεροκύ-ρηκες, αλλά ταπεινοί μοναχοί. Δεν είναι πρόπον να διαβάζωμεν αυτά τα όποια αρμόζουν στην μοναχική μας ιδιότητα; Με την επαφή λοιπόν πού έχομε με τους Πατέρες μελετώντας τα συγγράμματα τους, να δίνομε τήν ευκαιρία να επεμβαίνουν και να φωτίζουν τον νού μας να κατανοήσωμε τον πνευματικό νόμο. Επίσης απωθούν τον διάβολο και τους πειρασμούς πού μας προκαλεί. Μην χάνετε τον χρόνο σας άσκοπα, ασχολούμενοι με κείμενα πού δεν έχουν σχέση με την ερμηνεία της θείας αποκαλι;ψεως. Μόνο τα πατερικά κείμενα μας ερμηνεύουν σωστά το περιεχόμενο της Γραφής. Πρέπει δε να ξέρετε και τούτο: Ότι η Γραφή είναι βιβλίο «κατεσφραγισμένον σφραγίσιν επτά». Χωρίς αγιότητα δεν ερμηνεύεται. Απόδειξη τρανή είναι το ότι οι μεγαλύτερες πλάνες πού μαστίζουν σήμερα την κοινωνία και διαίρεσαν την Εκκλησία σε χίλια κόμματα, από την Γραφή πήγασαν. Όχι ότι φταίει η Γραφή, αλλά αιτία είναι ο εγωισμός και η βλακεία του ανθρώπου. Εκείνος ο όποιος μπαίνει με εγωισμό μέσα στην Γραφή, σε αυτόν η Χάρις δεν αποκαλύπτει. Όπως και ο Άπόστολος Παύλος πολύ σωστά τονίζει: «Επειδή ούκ έδοκίμασαν τον Θεό έχειν έν επιγνώσει, παρέδωκεν αυτούς ο Θεός εις αδόκιμο νουν, ποιείν τα μη καθήκοντα» και πάλιν, ο Θεός του αιώνος τούτου έτύφλωσε τα νοήματα των απίστων εις το μη αύγάσαι αυτοίς τον φωτισμό του Ευαγγελίου της δόξης του Χριστού, ός έστ(ν είκών του Θεού»· διότι ακριβώς ξεκίνησαν με βάση το εγώ. Εκεί πού υπάρχει αυτή η κατάρα πού λέγεται ΕΓΩ, εκεί ο Θεός δεν έρχεται. Ο Θεός έρχεται εκεί πού υπάρχει ταπείνωση και πραότης και παράκληση. «Ο πράος και ταπεινός τη καρδιά» Ιησούς μας, σε αυτούς πού τον μιμούνται, σε αυτούς και αποκαλύπτεται. Ας ευχηθούμε, η

μελέτη των πατερικών κειμένων να γίνη μια γέφυρα, διά της οποίας θα οδηγηθούμε «από γής προς ουρανόν». Ἀμήν.

<http://bit.ly/11KrSKs>